

A szakirodalom tanulmányozása

A téma váza

- A szakirodalom tanulmányozásának célja és funkciói
- A szakirodalmi tájékozódás forrásai
- A szakirodalom feltárása
- A szakirodalom feldolgozása

A szakirodalom tanulmányozásának célja és funkciói I.

- A pedagógiai kutatás fontos része
- A szakirodalom tanulmányozása során egy témára vonatkozóan a meglévő ismereteinket, tudásunkat feltárjuk, elemezzük, illetve az adott területre vonatkozóan szintetizáljuk.
- Nem mindig korlátozható a pedagógia területére.
- Célja:
 - Azon elméleti keretek megismerése, amelybe a jelenlegi kutatás eredményei beilleszthetők lesznek.
 - Korábbi kutatási eredmények feltárása.

A szakirodalom tanulmányozásának célja és funkciói II.

- Funkciói:
 - Segíti a probléma körülhatárolását.
 - Történeti perspektívába ágyazható a kérdés.
 - Segíti az ismétlődések, korábban bizonyított összefüggések újbóli igazolásának elkerülését.
 - Segíti a hipotézisek megfogalmazását.
 - Hozzájárul az eredményes kutatási módszerek és eszközök megválasztásához.
 - Elősegíti a kutatási eredmények megfelelő értelmezését.

A szakirodalmi tájékozódás forrásai I.

- Releváns szakirodalom kritériumai:
 - ugyanazokat a kérdéseket vizsgálja,
 - azonos elméleten alapul,
 - ugyanazon elmélet empirikus igazolására támaszkodik,
 - hasonló gyakorlatot elemez
- Szakirodalmi források fajtái:
 - előzetes források – Segítik a szakirodalmi források fellelését (pl.: katalógus, bibliográfia, stb.)
 - elsődleges források – A kutatásról készített közvetlen beszámoló (pl.: disszertáció, kutatási beszámoló, stb.)
 - másodlagos források – Az elsődleges források alapján készített összefoglalások (pl.: lexikon, kézikönyv, stb.)

A szakirodalmi tájékozódás forrásai II.

- A szakirodalmi források lelőhelyei:
 - könyvtárak, elsősorban az OPKM
 - szakfolyóiratok
 - internet

A szakirodalom feltárása I.

- A szakirodalom feltárásának két formája:
 - folyamatos tájékozódás – Az adott témában szükséges folyamatos, hosszabb tájékozódást szolgálja (pedagógus, pedagógusjelölt és kutató számára egyaránt).
 - visszatekintő (retrospektív) tájékozódás – A kutató egy időpontban feltárja az őt érdeklő téma szakirodalmát, visszamenőleg.

A szakirodalom feltárása II.

- A szakirodalom feltárásának főbb mozzanatai:
 - A kutatási probléma belső felépítésének, külső kapcsolódásainak pontos feltárása.
 - Releváns másodlagos források tanulmányozása (alapvető kulcsszavak keresése)
 - A téma szempontjából fontos kulcsszavak listájának összeállítása.
 - Referáló folyóiratok legfrissebb számainak áttekintése, így az szükséges elsődleges források adatainak kigyűjtése.
 - Az elsődleges források beszerzése.
 - Az elsődleges források tanulmányozása, jegyzetelése.
 - A jegyzetek rendszerezése, a saját tanulmány szerkezetének kialakítása, illetve a kritikus áttekintés elkészítése.

A szakirodalom feldolgozása

- A szakirodalom feldolgozásának elemei:
 - a feltárt irodalmak elemzése, értelmezése,
 - a feltárt irodalmak rendszerezése,
 - a feltárt irodalmak saját rendszerünknek megfelelő szintetizálása,
 - a feltárt irodalmak saját rendszerünknek megfelelő kritikus ismertetése.
- A szakirodalom feldolgozását segítő módszerek:
 - jegyzetelés (naplózó kivonatolás, cédulázás, tárgyi jegyzet)
 - bibliográfia készítése